

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Hæc agricolis solatium præbent efficacissimum. Nam licet in statu vili & laborioso degant in his terris, sunt tamen in statu bono & honesto, qui Deo probatur, & si faciunt, quæ Sparta illa requirit, de benedictione divina certissimas promissiones habent, Pl. 65. vers. 10. seqq. Os. 2. v. 21. 22. Deut. 28. v. 3.

Secundum est *consideratio seminis*, per quod intelliguntur juxta ipsius Christi explicationem filii regni, v. 38. id est, pii & fideles, quos Deus Pater cælestis in filio adoptavit, & hæredes regni sui propter Christum constituit. Hi semen appellantur juxta stylum Scripturæ, quo omnes posterii Abrahami, quibus cum Deus sædus suum pepigit, & qui fidem eorum amplectuntur, hoc nomine ornantur, ut videre est Gen. 12. v. 7. c. 22. v. 17. Esa. 41. v. 8. Psal. 22. v. 31. causa est, quia ex verbo Dei tanquam immortalis semine regenerantur, 1. Pet. 1. v. 23. & filii Dei sunt, Joh. 1. v. 12.

Naturâ sumus filii iræ, Eph. 2. v. 3. ex immundo concepti semine, Pl. 51. v. 7. semen maledictum ab initio, nec timens aliquem, Sap. 12. v. 11. sed in Christo benedicto illo semine benedictionem hanc consecuti sumus, Gen. 22. v. 18. ut nunc dei mereamur filii regni, & in hac quidem vita beneficiorum Christi, quæ in regno gratiæ fidelibus suis per verbum & Sacramenta distribuit, participes reddimur, in altera verò regni gloriæ hæredes erimus. Hæc est gratia præveniens, Pl. 59. v. 11. quâ ipse bonum opus non solum in nobis incipit, Phil. 1. v. 6. sed etiam perficit, confirmat & consolidat, 1. Pet. 5. v. 10.

Tertium est *consideratio agri fertilis*, in quem semen spargitur. Ager ille mundus est, inquit Christus v. 38. quia Ecclesia est

in mundo, colligitur ex mundo, & per totum mundum dispergitur.

In V. T. terminis Judææ circumscripta erat, sed in N. T. totum mundum penetravit à mari ad mare, à flumine usque ad terminos orbis terrarum, Pl. 72. v. 8.

Nos etiam sumus pars agri, quo jam à tempore Lutheri bonum semen verbi cælestis disseminatur. Videte ne sterile sciat, & cum Jeremia sæpius ingemiscite: O Domine conserva nobis verbum tuum in gaudium & lætitiâ cordis nostri, Jerem. 15. vers. 16.

De Secundo.

Vidimus spiritualem Christi agriculturam. Videbimus etiam *Zizaniorum mixturam*. Describitur autem in Evangelio prælecto

I. *Causa principalis*, quæ est Diabolus. Nam cum dormirent homines, inquit Evangelista, venit hostis ejus, & seminavit zizania, inter triticum, & abiit. Quibus verbis ob oculos nobis ponitur Diaboli

1. *Truculentia*, dum primò hostis ejus, nempe Christi, & postea in genere hostis appellatur, quæ hostilitas ex paradiso originem trahit, Gen. 3. v. 15.

En hostem habemus, vos mei, qui noctes atque dies obambulat instar leonis rugientis, ut nos devoret, 1. Petr. 5. vers. 8. O igitur arma lucis apprehendite, & per preces sub tutelam Dei, vos committite, ut possitis stare contra insidias & tela nequissimi, Eph. 6. v. 11. 16.

Cum Patriarcha Jacob iram fratris sui perentisceret, ad cognatum suum confugit in Mesopotamiam, Gen. 28. v. 5. Hoc vos quoque observate, dilecti, & quia Diabolum

lum habetis adversarium, ad Christum confugite, qui frater & consanguineus noster factus est, & propterea in mundum venit, ut opera Diaboli destrueret, 1. Johan. 3. vers. 8.

2. *Prudentia.* Nocte enim venit hominibus dormientibus, inquit Christus, & hac phrasi maximam tam superiorum quam inferiorum socordiam indicat, quâ Satanas occasionem captat zizania sua hinc inde disseminandi. Quando enim Pastores sunt canes muti & non clamant, Esa. 56. v. 10. Magistratus conniver & gladium sine causa portat, Rom. 13. v. 4. Ceteri salutem & religionem nihil curant, dum aures à veritate avertunt, & ad fabulas convertuntur, 2. Tim. 4. v. 4. ibi: facili negotio hostis zizania sua disseminare potest. Ergo vigilate Pastores, Ezech. 3. v. 17. seqq. vigilate Magistri, Rom. 13. v. 4. vigilate omnes Christiani, Tob. 4. v. 6. & 20. Vigilat hostis & vos dormietis, clamat Augustinus. Resistite Diabolo & fugiet à vobis, Jacob. 4. vers. 7.

3. *Impudentia.* Nam spargit zizania ἀναμίσειον τῆς οἴτης, mittet unter dem Weizen. Ita filii regni sunt rosæ inter spinas, Cant. 2. v. 2. & sicut oves in medio luporum, Matth. 10. v. 16. unde vera Christi Ecclesia comparatur convivio nuptiali, in quo deprehenditur homo non indutus veste nuptiali, Matth. 22. v. 11. ovili in quo oves & hædi, Joh. 10. v. 1. viti, in qua palmites fructificantes & arefcentes, Joh. 15. v. 1. domui magnæ, in qua vasa aurea & argentea, lignea & fictilia inveniuntur, 1. Tim. 3. v. 15. 2. Tim. 2. v. 20. Horto, in quo arbores justitiæ, Esa. 61. v. 3. & steriles, Matth. 3. v. 10. &c.

Caveamus, ne mixtione ista hypocritarum in visibili Ecclesiæ cœtu offendamur.

Dominus novit suos, 2. Tim. 2. v. 19. tandem apparebit, quid sit inter justum & impium, & inter servientem Deo, & non servientem ei, Mal. 3. v. 18.

4. *Insolentia.* Nam sparsis zizaniis abiit, quasi re bene gestâ, & tanquam spiritus superbus de fecunda messe sibi ipsi gratulatur. Interim homines decepti errorem suum non vident, sed palliant miseri, & zizania pro tritico venditant, sicut adultera, quæ tergit os suum & dicit: non sum operata malum, Prov. 30. v. 20. Prasertim autem subducit se Diabolus, quando conscientia evigilat, & deceptos trepidare sinit, dum in peccatis desperant. Ut Cain, Saul, Judas & alii. Nam delectatur perditione, Job. 41. v. 13.

II. *Causa materialis,* quid nimirum homo inimicus inter triticum seminaverit. Ita enim scribit Evangelista: Cum dormirent homines, venit hostis ejus, & seminavit zizania inter triticum. Per zizania intelliguntur ἡσὶ τῆς πονηρίας, ut Christus explicat, filii nequam, qui sunt ex patre Diabolo. Nam qui peccatum facit ex Diabolo est, 1. Joh. 3. v. 8. Venit autem sub hoc nomine vid. n. joh. 8. 44

1. *Turba heretica,* qui tam periculosos errores fovent & profitentur, quibus fundamenta fidei concutiuntur, 1. Timoth. 6. v. 3. Verbum eorum serpit ut cancer, 2. Tim. 2. v. 17. & ipsi turbant Ecclesiam, ut zizania triticum suffocare solent. Hoc didicerunt à patre Diabolo, qui homicidia fuit ab initio, Joh. 8. v. 44.

2. *Turba hypocritica,* quæ externæ sanctitatis studet, & interim cor multis peccatis inquinatum habet. Ore dicit Domine, Domine, Matth. 7. v. 21. sed corde maledicit, & abnegat Dominum, qui redemit nos, 2. Pet. 2. v. 1. Videamus, ne in ho-

rum

rum numero reperiamur, triticum simus non zizania, hoc sine conditi & redempti à Deo, ut ambulemus in bonis operibus, Eph. 2. v. 10. nam omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam ex Deo natus est, 1. Johan. 3. v. 9.

III. *Causa finalis*, quæ duplex hinc ponitur:

1. *Ut succrescant.* Sicut enim zizania plerumque felicitus crescunt quam triticum. Ita in hoc mundo florent impii, & veluti laurus viridis sese erigunt, Pl. 37. v. 35. Sed habent mercedem suam, Matth. 6. v. 2. Tu vide ut crescas in fide & agnitione Dei, & tandem perfectionem assequaris juxta mensuram ætatis plenitudinis Christi, Ephes. 4. vers. 13.

2. *Ut appareant.* Quamvis enim nocte seminat, tamen hoc sine seminat, ut zizania tandem appareant, & pestiferâ commixtione tritico damnum inferant: Novit enim Satanas, quàm facile per consortium impiorum pii quoque inficiantur, Sir. 13. v. 1. Proinde cautè ambulandum est in hoc mundo, & dum apparent zizania, hoc agant Christiani, ut fides eorum multò magis appareat coram hominibus, juxta Christi monitum, Matth. 5. v. 16.

De Tertio.

Restat pars tertia de famulorum cura & zelo ferventiori quoad purgandam Ecclesiam rapiuntur. Ubi examinanda sese offerunt

I. *Duplex questio.* Prima occupatur circa originationem, nam Domine, inquit, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? unde igitur habet zizania? Unde apparet, quando pii & fideles, in primis Ecclesiæ ministri afficiantur dolore, cum vident

zizania, id est, fanaticos errores, & scelera quævis contra Decalogum invalescere: Ah Domine, inquit, nonne bonum semen seminasti in agro tuo, unde igitur habet zizania? Eja Domine, bonum semen seminasti, sed quarta pars tantum fructificat. Culpa non est boni seminis, neque etiam seminantis, quod zizania crescunt, sed Diaboli & perversæ nostræ naturæ, quod suggestionibus diabolicis tam facile assentimur & obtemperamus, Os. 13. v. 9.

Altera occupatur circa *eradicationem.* Nam vis, inquit, ut eamus, & colligamus ea, quibus verbis promptam suam operam patrifamilias in evellendis zizaniis offerunt. Sed proficitur illa questio partim ex impatientia, quæ dolent labores suos, quos in spargendo bono semine fideliter collocant, tam malè cedere, & triticum per zizania suffocari, qui quidem zelus non est culpabilis, si in terminis sese continet, & sine studio propriæ vindictæ exercetur. Exempla vide Esa. 27. v. 4. Luc. 9. v. 54. Galat. 5. v. 12. partim ex carnali prudentia, quod putabant melius fore, si nulla omninò zizania in agro Ecclesiæ reperiantur, non ponderantes illud Pauli effatum 1. Cor. 11. v. 19. interim zelum servorum imitentur in Ecclesia Pastores, & zizania evellant verbo, Magistratus gladio, Patresfamilias virga sive baculo, Rom. 12. v. 7. 8.

II. *Duplex responsio*, quæ Paterfamilias

1. *Autorem denominat*, v. 28. qui zizania sparfit inter triticum. Hic non est Deus, ut Calviniani blasphemant contra expressa Scripturæ dicta, Psalm. 5. v. 5. Deut. 32. v. 4. Sirac. 15. v. 11. 12. Sed Diabolus, Sap. 2. v. 24. 2. Corinth. 4. v. 4. Hic seminavit in cor Caini zizania sanguinolentiæ, Genes. 4. v. 8. In cor Davidis zizania malæ concupiscentiæ,